

פרשת וזאת הברכה

מה בפרשה: סיכום מתומצת של פרשת השבוע

משה מברך את העם ונפטר לבית עולמו.

בטרם מותו, מברך משה את בני ישראל. לפני הברכה הוא אומר דברי שבח לבורא העולם על שנתן לבני את התורה במעמד רווי הוד על הר סיני, "תורה צוה לנו משה מורשה קהלת יעקב."

(ברכות השבטים מופיעות בתורה בלשון סתומה. להלן משולבים כמה פירושים מתוך פרשנותו של רש"י על המקרא).

ברכת השבטים

את שבט ראובן מברך משה כי למרות המעשה השלילי שראובן ביצע בעבר הוא יחיה בעולם הזה בין השבטים וירש חלק לעולם הבא; את יהודה הוא מברך כי המלכים שיעמדו משבט יהודה ינצחו בכל מלחמותיהם.

הוא מזכיר את נאמנותו של שבט לוי לבורא העולם בחטא העגל ובפרשיות האחרות שאירעו בעת הנדודים במדבר. לפיכך, מכריז משה, שבט לוי ילמדו תורה לישראל וישמשו בבית המקדש. בנימין הוא ידיד ה', ובורא העולם בחר לשכון בחלקו - בית המקדש ישכון בחלק הארץ שיירש בנימין.

ארצו של יוסף מבורכת עד מאוד בפרותיה; יהושע בן נון, ממלא מקום יהושע, שמוצאו משבט יוסף, ינצח את אויביו ויכבוש את ארץ ישראל.

זבולון ויששכר ערכו שותפות ביניהם: זבולון יעסוק במסחר, בעוד יששכר ילמד תורה והם יחלקו ביניהם את שכר הלימוד. בחלק אשר ינחלו בארץ ישראל יהיו אוצרות טבע שיעשירו אותם.

חלקו של שבט גד יהיה סמוך לגבול, ולפיכך בני שבט גד יהיו גיבורים. הם גם ילכו חלוצים במלחמת כיבוש הארץ ויקיימו את הבטחתם למשה רבינו לעמוד בראש המלחמה.

מחלקו של שבט דן יצא נהר הירדן, ובחלקו של שבט נפתלי יפול ים כנרת; שבט אשר יתברך בשמן רב.

משה ממשיך ומברך את העם כולו:

הם יהיו גיבורים ומאמצם יחצבו ברזל ונחושת, דעו לכם כי אין כמו אלוקינו אשר יהיה בעזרכם. בורא העולם בחר לו לשבתו את השמים ויתן לכם כל טוב.

פטירת משה

לאחר ברכתו, עולה משה אל הר נבו שם מראה לו האלוקים את כל ארץ ישראל לגבולותיה. "זו הארץ אשר הבטחתי לאברהם, ליצחק וליעקב כי אתן לזרעם" הוא אומר.

משה מת בהר נבו בגיל מאה ועשרים. עד פטירתו וגם לאחר מכן עיניו לא כהו ולא נס ליחו. בורא העולם בכבודו ובעצמו קובר את משה רבינו.

פרשת וזאת הברכה

בני-ישראל בכו והתאבלו לאחר פטירת משה במשך שלושים יום, ויהושע בן נון מילא את מקום רבו בהנהגת העם.

התורה מסתיימת בהצהרה כי "לא קם נביא עוד בישראל כמשה אשר ידעו ה' פנים אל פנים" אשר חולל את האותות והמופתים בארץ מצרים לפרעה ולכל עבדיו, "ולכל היד החזקה ולכל המורא הגדול אשר עשה משה לעיני כל ישראל."

ברכה אמיתית לחיים

פתיחה

הפרשה מסיימת את חומש דברים ואת כל התורה כולה, זהו החיתום וידוע ש"הכל הולך אחר החתום" (מסכת ברכות). לאחר שסיים משה רבנו את דברי התוכחה שנתן לעם ישראל על כל מה שעשו, הוא חותם בברכות, "וזאת הברכה, אשר ברכך משה איש האלקים--את-בני ישראל: לפני, מותו". ושוב, כמו בכל שנה, אנו נאלצים להיפרד ממשה רבנו, המנהיג הגדול של עם ישראל, "הרועה הנאמן", שעוזב אותנו בגיל מאה ועשרים ושעליו נאמר, "לא-כהתה עינו, ולא-בס לחה", שעליו נאמר, "ולא-קם נביא עוד בישראל, כמשה, אשר ידעו ה', פנים אל-פנים".

משה עולה אל הר נבו, שם מראה לו הקב"ה את ארץ ישראל אשר אליה לא יכנס - "את-כל-האֶרֶץ את-הגלעד, עד-דן. ואת, כל-בְּפִתְלֵי, ואת-אֶרֶץ אֶפְרַיִם, וּמְנַשֶׁה; ואת כל-אֶרֶץ יְהוּדָה, עד הים הָאֲחֵרֹן". רש"י אומר על הפסוק הזה, "אל תקרי הים האחרון אלא היום האחרון. הראהו הקב"ה כל המאורעות שעתידין ליארע לישראל עד שיחיו המתים". זוהי אינה ראייה רגילה, זאת הראייה הרוחנית הגבוהה של משה רבנו. כמו שהקב"ה אומר למשה, "הֲרֵאִיתִיךָ בְּעֵינַיִךְ", בעיניך ולא בעיניי רגילות. משה רואה את כל מה שיקרה לעם ישראל, בארץ ישראל, עד הדור האחרון.

לאחר מכן כתוב, "יָמַת נָשָׁם מֹשֶׁה עֶבֶד-ה', בְּאֶרֶץ מוֹאָב--עַל-פִּי ה'. וַיִּקְבֹּר אֹתוֹ בְּגִי בְּאֶרֶץ מוֹאָב, מוֹל בֵּית פְּעוֹר; וְלֹא-יָדַע אִישׁ אֶת-קְבֻרָתוֹ, עַד הַיּוֹם הַזֶּה". נתבונן קצת בענייני הפרשה.

ברכות לחיים

בימים אלה, אנו מתפללים על ה"חיים", שייתן לנו חיים לשנה החדשה. לא סתם חיים, אלא חיים רוחניים. חיים שבהם מנצלים כל רגע למען הבורא יתברך ועבודתו, חיים של השפעה ועשיית נחת רוח ליוצרנו. לפני כניסתם לארץ ישראל, משה רבנו מברך את השבטים שיזכו לחיים רוחניים, חיים אמיתיים. אנו צריכים להבין שלא די לנו שהגוף נושם והרגלים מהלכות. אדם צריך להידמות לעליון, להפוך למשפיע וע"י זה להידיבק בחי החיים, במקור החיות, במקור כל הברכות.

משה איש האלוקים

בפעם היחידה בתורה, רגע לפני מותו, משה נקרא 'איש האלוקים'. אומר הרב שליט"א, אפשר לקרוא למישהו בתואר 'אלוקי' רק אם הגיע למדרגה נצחית באופן שלם, שלא ישתנה עוד. משה רבנו לפני מותו הגיע לדרגה שאפשר לקרוא לו איש האלוקים. למעשה, אומרים חז"ל, כל חייו משה היה איש האלוקים אבל רק עכשיו אפשר לקרוא לו כך.

האדמו"ר רא"מ מגור זצ"ל אומר שהסיבה שרק כאן נקרא משה 'איש האלוקים' היא מפני "הצורך להודיע לדורות הבאים מה היה טיבו של אותו משה רבנו, אשר על ידו ניתנה תורה לישראל. אלא עד כה לא רצה משה, העניו מכל האדם, לכתוב על עצמו 'איש האלוקים'. אבל עתה לפני מותו כבר מוכרח היה לכתוב, שאם לא עכשיו, אימתי?"

מסביר הרב שליט"א, תפקידו של הצדיק הוא לחבר בין שמיים וארץ. משה רבנו הוא איש האלוקים, הוא הממוצע בין אלוקים ובשר ודם. מי שרוצה להתחבר לאלוקים יכול לעשות זאת דרכו. בזכותו יש שפע

פרשת וזאת הברכה

בעולם. הברכה זה רק מאת הקב"ה. בשר ודם יכול להגיד רק את מילות הברכה. אבל הברכה עצמה היא מלמעלה. הצדיק עושה שהעולם יהיה ראוי לברכה. כמו רבי חנינא בן דוסא שנאמר עליו, "כל העולם כולו ניזון בשביל חנינא בני וחנינא בני דיו בקב חרובים" (מסכת תענית). הוא בעצמו לא צריך ליותר מקב חרובים, אבל הוא מהווה צינור של שפע לכל העולם. משה הוריד שפע לעולם לכל הזמנים ולכל הדורות, שפע נצחי.

מאחלים לכם ולכל עם ישראל חג סוכות שמח! שנזכה לשבת בסוכת שלום במהרה בע"ה.

מוקדש לרפואת עמרם חיים בן גילה בתוך כלל חולי עמו ישראל

מוקדש לעילוי נשמת הרב אברהם בן יהודה צבי זצ"ל, גילה בת רחל ז"ל, שפירא יעקב בן גניה ז"ל, צהלה בת מזל ז"ל, אמיצה בת מקס מיכאל ז"ל ת.נ.צ.ב.ה.

תורה צווה לנו משה מורשה קהילת יעקב (ל)

הטעם שנקטה התורה לשון יעקב דווקא ולא לשון ישראל נ"ל שבפסוק זה באה התורה ומסבירה לנו את ההבדל בין תורת ישראל לבין תורת העכו"ם שבתורת העכו"ם היא לא לכל העם אלא רק לאנשים שהחליטו לייחד ליבם ונפשם אל עבודת האלילים (ככמרים ונזירים) אבל זה לא אצל כל העם. אולם לעומת זאת תורת ישראל היא לכל שכבות העם וזו הסיבה שכתוב יעקב ולא ישראל כי ישראל הוא מלשון "כי שרית עם אנשים וכו'" וזה מלשון שררה שמשמע רק לחשובים שבעם אבל לשון יעקב הוא מלשון עקב שרומז לעם כולו אף הפשוטים שבו שלכולם יש את אותו חלק בתורה.

וביותר עומק ההבדל בין תורת ישראל לתורת העכו"ם שבתורת ישראל כל ההויה היא חיי תורה ולכן אדם יכול להקריב קרבן שלמים שע"י האכילה של הכהנים בעלים מתכפרים כי אצל היהודים אין נתק בין הגשמיות לרוחניות. אבל אצל הגויים יש נתק בין הגשמיות לרוחניות ולכן הגמ' אומרת (מנחות עג:): שאם גוי מבקש להקריב שלמים {שחלקו אוכלים הבעלים, חלקו הכהנים וחלקו למזבח} מקריבים לשם עולה [שכולו הולך למזבח] כי לא יכול להיות שהביא לשם שלמים כי הוא לא מבין את המושג "קידוש החומר" [שע"י האכילה הבהמית כביכול עושים מצווה.

תורה צווה לנו משה מורשה קהילת יעקב (לג,ד)

הטעם שנקטה התורה לשון יעקב דווקא ולא לשון ישראל נ"ל שבפסוק זה באה התורה ומסבירה לנו את ההבדל בין תורת ישראל לבין תורת העכו"ם שבתורת העכו"ם היא לא לכל העם אלא רק לאנשים שהחליטו לייחד ליבם ונפשם אל עבודת האלילים (ככמרים ונזירים) אבל זה לא אצל כל העם.

אולם לעומת זאת תורת ישראל היא לכל שכבות העם וזו הסיבה שכתוב יעקב ולא ישראל כי ישראל הוא מלשון "כי שרית עם אנשים וכו'" וזה מלשון שררה שמשמע רק לחשובים שבעם אבל לשון יעקב הוא מלשון עקב שרומז לעם כולו אף הפשוטים שבו שלכולם יש את אותו חלק בתורה.

&& וביותר עומק ההבדל בין תורת ישראל לתורת העכו"ם שבתורת ישראל כל ההויה היא חיי תורה ולכן אדם יכול להקריב קרבן שלמים שע"י האכילה של הכהנים בעלים מתכפרים כי אצל היהודים אין נתק בין הגשמיות לרוחניות. אבל אצל הגויים יש נתק בין הגשמיות לרוחניות ולכן הגמ' אומרת (מנחות עג:): שאם גוי מבקש להקריב שלמים {שחלקו אוכלים הבעלים, חלקו הכהנים וחלקו למזבח} מקריבים לשם עולה [

פרשת וזאת הברכה

שכולו הולך למזבח] כי לא יכול להיות שהביא לשם שלמים כי הוא לא מבין את המושג "קידוש החומר"[שע"י האכילה הבהמית כביכול עושים מצווה.